

FJELLBEITENE I SIKILSDALEN.

Selskapet for Norges Vel ga i slutten av 1949 ut meldingen: «Fjellbeitene i Sikilsdalen» av bestyrer Yngvar Vigerust. Det er resultatene av en større undersøkelse over avbeitingsintensiteten for endel plantesosiasjoner og en rekke enkeltplanter Vigerust her legger fram. Arbeidet i marka, som er utført av forfatteren og landbrukslærer A m u n d H a u g e n, ble påbegynt i 1925.

Avhandlingen, «Fjellbeitene i Sikilsdalen», er på i alt 173 sider og inneholder følgende hovedavsnitt:

I. Oversikt over de naturlige vekstvilkår.

Under dette avsnitt behandles området topografi og grenser, dets vidde, værlaget, fjellgrunnen og det løse jordlag samt planteveksten og til slutt gis en historisk orientering om Sikilsdalen.

Områdets totalareal utgjør 54.000 dekar. Herav ligger 14.000 dekar eller 26 % nedenfor bjørkeskogsgrensa, 28.000 dekar eller 52 % fra bjørkeskogsgrensa og opp til 1.500 m o. h. og 12.000 dekar, eller 22 % ligger høyere enn 1.500 m o. h. Arealet nedenfor skogsgrensa, som her har størst betydning som beite, fordeler seg slik: Bjørkeskog 7.900 dekar, myr 925 dekar, annen mark uten skog 3.325 dekar og vatn 1.850 dekar.

II. Den praktiske utnyttelse av beitene, områdevis og regionalt.

Her omtales setertiden, beiteområdene, beitebelegget, beitingen innen de ymse vekstregioner, og hestens næringsbehov og dessuten avkastningen av beitene. For årene 1925—1928 da undersøkelsene pågikk, har beitetiden variert fra 60 til 68 dager pr. år. Beitene i Sikilsdalen har vært nyttet til avlssetrer for hest, og belegget i årene 1925—1928 har i gjennomsnitt vært 3 hingster, 129 hopper og 90 folunger, fordelt på 3 beiteområder med en hesteflokk på hvert område.

På grunnlag av antall beitedager og næringsbehovet hos beitedyra er avkastningen av beitet beregnet. I gjennomsnitt for årene 1925—1928 var avkastningen for bjørkebeltet 5,0 f.e. pr. dekar og for snauffjellet 1,1 f.e. pr. dekar. I middel for hele området var avkastningen 2,2 f.e. pr. dekar.

III. Beitingen innen de enkelte plantesamfunn.

Under dette avsnitt behandles først planen for beiteundersøkelsene og deretter de undersøkte plantesamfunn, i alt 20. Ved undersøkelsen er beiteintensiteten eller beitingens graden bedømt etter en 3-delt skala, slik: 1 — svakt beitet, 2 — middels sterkt beitet og 3 — sterkt beitet.

IV. De enkelte plantearters næringsinnhold og beiteverdi.

Beiteintensiteten for de undersøkte plantearter og sosiasjoner, henholdsvis i alt 123 og 20 stk. er fremstilt i en tabell. Sølvbunke (*Deschampsia caespitosa*) som på lavlandet meget ofte er en ugrasplante i beitet, har her vist seg å være en god beitevekst. Forfattere

ren sier at sølvbunken uten sammenlikning er den vekst som i henhold til disse undersøkelser, er best likt av hestene og derfor blir sterkest i beitet.

V. Utviklingen innen fjellbeitebruket m. v.

Av de ca. 900 dekar myr som fins innen bjørkeskogbeltet i Sikilsdalen, opplyser forfatteren at det aller meste ligger i dalbunnen. Disse myrer er slamblandet og temmelig faste og skulle derfor være godt skikket for kultivering. Forfatteren foreslår at myrene her tørrlegges med lukte grøfter, fortrinsvis torvgrøfter eller bakhunggrøfter i en avstand av 15 m. Videre anbefales overflatebearbeiding og god og regelmessig gjødsling.

Når det gjelder frøblandinga anbefaler forfatteren i første rekke engkvein og kvitkløver for fastmarksjord, dessuten bør sølvbunke utgjøre en større part av frøblandinga på fjellmyr og sidlent jord.

Avsnittene VI og VII inneholder korte sammendrag henholdsvis på norsk og engelsk.

Avsnitt VIII, Litteratur, omfatter i alt 87 publikasjoner.

Til slutt, avsnitt IX, gir forfatteren en norsk-latinsk navneliste over alle karrplanter som er nevnt i publikasjonen.

En effektiv utnyttelse av våre høggjellsbeiter vil ha stor betydning for vår sjølforsyning med husdyrprodukter. Grundige undersøkelser av fjellbeitene er en av forutsetningene for at vi kan finne de rette veier for deres utnyttelse. På dette område har forfatteren utvilsomt gjort et grunnleggende arbeid. En vil derfor på det beste anbefale alle som interesserer seg for denne viktige sak å studere meldingen.

O. Lie.

DET NORSKE MYRSELSKAPS DIPLØM.

Det norske myrselskaps styre har tildelt selskapets diplom til følgende fortjente menn på myrsakens område:

1. Gårdbruker Arne Lie, Skogn, for pionerarbeid ved dyrking av mosemyr.
2. Gårdbruker Johan Jørstad, Skogn, for omfattende myr dyrking.
3. Gårdbruker Martin Wesche, Skogn, for omfattende myr dyrking.
4. Torvmester Ole P. Moe, Idd, for eksemplarisk jordbehandling i forbindelse med omfattende stikktorvdrift.

Til de tre førstnevnte ble diplomene overrakt av styremedlem i myrselskapet, direktør Haakon O. Christiansen, Trondheim, ved en middag hos gårdbruker Jørstad. Herr Jørstad takket på samtliges vegne for æresbevisningen, og uttalte at konstruktøren av den utmerkede jordfreser som var brukt ved myr dyrkingen, nemlig mekaniker P. Nyeng et, Levanger, hadde en stor andel i det vellykkede dyrkingsarbeid.

Ved høytideligheten var det dessuten tale av landbrukskjemiker O. Braadlie, Trondheim.